

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 430/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] 18, Banská Bystrica, zastúpeného advokátskou kanceláriou AK H. P., spol. s r. o., Radvanská 1, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Rastislav Palovič, vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odbor Stred, Banská Bystrica, pod ČVS: PPZ-153/NKA-ST1-2019 z 11. marca 2020 a uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 GPt 293/20/1000-6 z 23. júna 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

████████████████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odbor Stred, Banská Bystrica (ďalej len „národná kriminálna agentúra“), pod ČVS: PPZ-153/NKA-ST1-2019 z 11. marca 2020 a uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/3 GPt 293/20/1000-6 z 23. júna 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je uznesením vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: PPZ-153/NKA-ST1-2019 z 11. marca 2020 podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

3. Proti rozhodnutiu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia z 11. marca 2020 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú generálna prokuratúra uznesením č. k. IV/3 GPt 293/20/1000-6 z 23. júna 2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla.

4. Dôvodom, pre ktorý sa sťažovateľ obrátil ústavnou sťažnosťou na ústavný súd, má byť nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia generálnej prokuratúry, ktoré podľa jeho presvedčenia z ústavného hľadiska možno v dôsledku porušenia všeobecných zásad a procesných princípov, na ktorých je právna ochrana subjektívnych práv v spravodlivom procese vybudovaná, považovať za neospravedlňiteľné a neudržateľné.

5. Sťažovateľ zvýraznil, že pre vznesenie obvinenia je potrebné, aby sa odôvodnil záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, pričom k takémuto záveru o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí tzv. vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý musí byť konkrétne zistenými skutočnosťami dostatočne odôvodnený.

6. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že svojím konaním, ktoré sa mu kladie za vinu, ako správca konkurznej podstaty úpadcu – [REDACTED] [REDACTED] (ďalej aj „úpadca“), neporušil žiadnu, všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť opatrovať a spravovať cudzí majetok, keďže postupoval v súlade s príslušnými právnymi predpismi, a úpadcovi, ktorého majetok spravoval, nebola spôsobená žiadna škoda. Nie je tak daná ani príčinná súvislosť medzi konaním sťažovateľa a škodou, ktorá mala podľa orgánov činných v trestnom (prípravnom) konaní úpadcovi vzniknúť. Za „najmarkantnejší nedostatok“ uznesenia o vznesení obvinenia sťažovateľ považuje absolútnu absenciu zdôvodnenia záveru o jeho úmyselnom zavinení.

7. Rozhodnutie generálnej prokuratúry sťažovateľ považuje za svojvoľné, arbitrárne a nepreskúmateľné, lebo generálna prokuratúra sa odmietla vysporiadať s relevantnými námietkami sťažovateľa odôvodňujúcimi správnosť jeho tvrdení bez racionálneho, zákonného základu, čím hrubo porušila nielen § 176 ods. 2 Trestného poriadku, ale aj „ústavné právo sťažovateľa na spravodlivý proces garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy“.

8. Námietky, na ktoré generálna prokuratúra nemala vôbec reagovať, sťažovateľ zhrnul do nasledujúcich bodov:

a) na argumentáciu vylučujúcu záver o porušení všeobecne záväzných právnych predpisov ustanovenej povinnosti opatrovať a spravovať cudzí majetok, založenú na tvrdení sťažovateľa o jeho zákonnej povinnosti podľa § 78 ods. 7 a § 91 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) speňažiť akcie úpadcu ako majetok bezprostredne ohrozený podstatným znehodnotením,

b) na argumentáciu vylučujúcu vznik škody na strane úpadcu,

c) na argumentáciu o nenaplnení kauzálneho nexusu a

d) na argumentáciu vylučujúcu záver o úmyselnom zavinení, prípadne generálna prokuratúra neuviedla žiadne rozumne akceptovateľné dôvody, pre ktoré považovala argumentáciu sťažovateľa za skutkovo i právne nepodstatnú a uznesenie o vznesení obvinenia za zákonné a dôvodné.

9. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ rozsiahlo opísal skutkové okolnosti prípadu, ktorého sa trestné konanie týka, konfrontujúc ich so závermi generálnej prokuratúry a vyšetrovateľa s následným vyhodnotením, že jeho konanie nemohlo a nenaplnilo všetky obligatórne znaky stíhaného trestného činu.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie takto nálezom rozhodol:

„I. Uznesením Generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo dňa 23. 06. 2020, sp. zn. IV/3 GPt 292/20/1000-6 [správne má byť „sp. zn. IV/3 GPt 293/20/1000-6“, pozn.], v spojitosti z uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, odbor Stred o vznesení obvinenia z 11. 3. 2020 bolo porušené základné právo Sťažovateľa upravené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Uznesenie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo dňa 23. 06. 2020, sp. zn. IV/3 GPt 292/20/1000-6 [správne má byť „sp. zn. IV/3 GPt 293/20/1000-6“, pozn.] a uznesenie vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, odbor Stred o vznesení obvinenia zo 11.3.2020, sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

11. Zároveň sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť „považoval za naliehavú“, pretože bezprostredným zákonným dôsledkom rozhodnutia generálnej prokuratúry je, že Slovenská advokátska komora mu môže ako advokátovi pozastaviť výkon advokácie, ako aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky mu ako správcovi môže pozastaviť výkon správcovskej činnosti. Napádané rozhodnutie tak svojimi účinkami závažným spôsobom ovplyvňuje ďalší život sťažovateľa a tým aj jeho práva a oprávnené záujmy.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16. Podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

18. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

19. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením národnej kriminálnej agentúry pod ČVS: PPZ-153/NKA-ST1-2019 z 11. marca 2020 a uznesením generálnej prokuratúry č. k. IV/3 GPt 293/20/1000-6 z 23. júna 2020.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. K porušeniu základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu malo podľa jeho názoru dôjsť arbitrárnosťou a nedostatočným odôvodnením tak uznesenia národnej kriminálnej agentúry z 11. marca 2020, ktorým mu bolo vznesené obvinenie, ako aj uznesenia generálnej prokuratúry z 23. júna 2020, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti rozhodnutiu národnej kriminálnej agentúry, keď tieto orgány činné v trestnom konaní nedostatočne odôvodnili alebo vôbec neodôvodnili naplnenie všetkých obligatórnych znakov trestného činu, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie. Sťažovateľ je presvedčený, že svojím konaním sa stíhaného trestného činu nedopustil, preto vznesenie mu obvinenia v danej trestnej veci nebolo namieste.

III.A K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením národnej kriminálnej agentúry pod ČVS: PPZ-153/NKA-ST1-2019 z 11. marca 2020

23. Aj keď sťažovateľ svoju argumentáciu v ústavnej sťažnosti zameral prevažne na kritiku rozhodnutia generálnej prokuratúry, zrušiť požadoval aj rozhodnutie národnej kriminálnej agentúry, ktoré rovnako pokladal za ústavne nekonformné.

24. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa

na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04).

25. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá ústavnú sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

26. Sťažovateľ, ako to vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh, využil jemu dostupný právny prostriedok, na použitie ktorého bol oprávnený podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorým sa domáhal aj ochrany základného práva na inú právnu ochranu. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažnosť, o ktorej rozhodovala generálna prokuratúra. Oprávnením, ale aj povinnosťou generálnej prokuratúry vo vzťahu k uzneseniu o vznesení obvinenia bolo v prípade zistenia zásahu národnej kriminálnej agentúry do základných práv sťažovateľa týmto základným právam poskytnúť primeranú ochranu. V danej veci teda existoval orgán verejnej moci, ktorého právomoc poskytnúť základnému právu sťažovateľa individuálnu ochranu, predchádzala právomoci ústavného súdu. Za týchto okolností ústavný súd teda nemá oprávnenie preskúmať napadnuté uznesenie národnej kriminálnej agentúry pod ČVS: PPZ-153/NKA-ST1-2019 z 11. marca 2020.

27. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

III.B K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením generálnej prokuratúry č. k. IV/3 GPT 293/20/1000-6 z 23. júna 2020.

28. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ uznesenie generálnej prokuratúry, ktorým zamietla jeho sťažnosť proti uzneseniu o vznesení mu obvinenia, považuje za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne, svojvoľné. Generálna prokuratúra podľa názoru sťažovateľa vôbec nereagovala na ním predostretú relevantnú argumentáciu.

29. Skutok, pre ktorý je sťažovateľ trestne stíhaný, orgány činné v trestnom konaní opísali tak, že sťažovateľ „ako správca konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]... ustanovený do funkcie správcu uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], v rozpore s ustanoveniami zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a vyrovnaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, najmä § 86 ods. 1 a § 91 ods. 2 citovaného zákona, uzatvoril... 25. 10. 2016 ako predávajúci s obchodnou spoločnosťou [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], ako kupujúcim... v [REDACTED] zmluvu o kúpe cenných papierov, predmetom ktorej bol predaj kmeňových akcií [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]... nahrádzaných jednou hromadnou akciou vo vlastníctve úpadcu za kúpnu cenu vo výške 1.400.000,- Eur, hoci ich všeobecná hodnota bola najmenej 6.773.675,- Eur, pričom... 25. 10. 2016 došlo aj k odovzdaniu a prebratiu cenných papierov medzi predávajúcim a kupujúcim a v tento deň (25. 10. 2016) kupujúci uzatvoril zmluvu o kúpe cenných papierov, ktorou predal tieto isté cenné papiere obchodnej spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]... za kúpnu cenu 2.500.000,- Eur, čím... ako správca konkurznej podstaty nerešpektoval ani § 3 ods.2 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s ktorým je správca povinný vykonávať správcovskú činnosť s odbornou starostlivosťou, s využitím všetkých svojich skúseností a odborných vedomostí, pri speňažovaní majetku, ktorý podlieha konkurzu, nepostupoval s odbornou starostlivosťou tak, aby čo najlepšie splnil účel speňažovania majetku podliehajúceho konkurzu, čím spôsobil úpadcovi škodu vo výške najmenej 5.373.675,- Eur.“.

30. Generálna prokuratúra v odôvodnení uznesenia č. k. IV/3 GPt 293/20/1000-6 z 23. júna 2020, ktorým zamietla riadny opravný prostriedok sťažovateľa proti uzneseniu národnej kriminálnej agentúry o vznesení mu obvinenia z 11. marca 2020, sa s názorom

vyšetrovateľa stotožnila (na rozdiel od sťažovateľa) v tom zmysle, že v čase uzatvárania zmluvy o kúpe cenných papierov z 25. októbra 2016 neexistovala bezprostredná hrozba, že by výkonom záložného práva inou – ďalšou – obchodnou spoločnosťou došlo k podstatnému znehodnoteniu akcií.

31. Generálna prokuratúra sa nestotožnila s názorom sťažovateľa (jeho obhajcu), že tento pri speňažení neporušil žiadnu „*právnú povinnosť*“, resp. že postupoval v súlade s § 91 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Podľa generálnej prokuratúry v miere vyššieho stupňa pravdepodobnosti sťažovateľ ako správca úpadcu nepostupoval pri uzatváraní zmluvy o kúpe cenných papierov z 25. októbra 2016 s odbornou starostlivosťou správcu úpadcu, resp. postupoval v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona o konkurze a reštrukturalizácii a zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správcoch“), predovšetkým v rozpore s § 91 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a s § 3 ods. 2 zákona o správcoch. Podľa názoru generálnej prokuratúry nebolo možné akceptovať tvrdenie sťažovateľa, že pri speňažovaní akcií dosiahol maximálny možný výťažok, dosiahnuteľný v danom mieste a čase a za daných okolností, ani s tým, že existencia troch ponúk jednoznačne dokladá existenciu súťažného procesu, ktorý vygeneroval pre dané miesto a čas najlepšiu ponuku. V predmetnom prípade totiž sťažovateľ ako vtedajší správca úpadcu nedodrжал podmienky štandardného (transparentného) dvojstupňového súťažného procesu, ktoré si sám, i v súlade so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii, nastavil (a o ktorom informoval konkurzný súd v zmysle žiadosti o uloženie záväzného pokynu z 22. júna 2016, doplnenia žiadosti o uloženie záväzného pokynu z 23. septembra 2016 a k ním pripojených zásad speňažovania akcií). V danom prípade síce bol realizovaný prvý stupeň (sťažovateľom navrhnutého) verejného ponukového konania, a to vo forme indikatívneho záujmu o kúpu akcií, avšak (z neznámych a neverifikovaných dôvodov) nebol realizovaný druhý stupeň vo forme záväzných ponúk záujemcov o kúpu akcií (s ich následným vyhodnocovaním).

32. Generálna prokuratúra ďalej uviedla, že navyiac i v prípade uskutočnenia prvého stupňa verejného ponukového konania – indikatívneho záujmu sťažovateľ nedodrжал podmienky, ktoré stanovil v oznámení z 18. októbra 2016 (zverejnenom v Obchodnom

vestníku 200/2016), súvisiacom so speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu, v rámci ktorého bolo okrem iného uvedené, že záujemcovia o kúpu akcií hodnoverným spôsobom preukážu schopnosť zaplatať nimi ponúkanej kúpnej ceny. Z troch predbežných záujemcov sťažovateľom vyhodnotený úspešný záujemca nepredložil žiadny doklad preukazujúci jeho schopnosť zaplatiť ním ponúkanú kúpnu cenu, a to ani na základe urgencyie sťažovateľa. Napriek tomu sťažovateľ ako správca úpadcu uzatvoril zmluvu o kúpe cenných papierov 25. októbra 2016 a v ten istý deň rubopisoval a odovzdal akcie úspešnému záujemcovi, a to za situácie, že tento nedisponoval v čase uzatvorenia zmluvy o kúpe cenných papierov peňažnými prostriedkami v ním ponúkanej sume.

33. Ku konštatovaniu vyšetrovateľa, že sťažovateľ neobjektivoval hodnotu akcií znaleckým posudkom, ktoré obhajca sťažovateľa považoval za rozporné so zákonom, keďže zákon o konkurze a reštrukturalizácii nepredpokladá obligatórne stanovenie hodnoty majetku znaleckým posudkom, ale odkazuje prioritne na odhad správcu, generálna prokuratúra uviedla, že nebolo potom zrejmé, z akých dôvodov sťažovateľ objednal 25. júla 2016 vypracovanie znaleckého posudku, čo sa týka predmetných akcií k 30. júnu 2016. Súčasne nebolo generálnej prokuratúre zrejmé ani to, akým spôsobom bolo potrebné chápať a vo vzťahu k predmetnej trestnej veci právne vyhodnotiť v príslušnej časti obsah písomného vyjadrenia sťažovateľa z 2. augusta 2016 Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej aj „konkurzný súd“), že pri posudzovaní záväzných ponúk zohľadní všeobecnú hodnotu akcií stanovenú znaleckým posudkom.

34. V tejto súvislosti generálna prokuratúra poukázala na § 3 ods. 2 druhú vetu zákona o správcoch, z ktorého okrem iného vyplýva, že ak správca nemá potrebné skúsenosti alebo odborné vedomosti na riadne vykonanie niektorého úkonu správcovskej činnosti, je povinný požiadať o pomoc odborníka. V tom zmysle nebolo generálnej prokuratúre zrejmé, z akého dôvodu sťažovateľ ustúpil od zámeru stanoviť všeobecnú hodnotu akcií ním objednaným znaleckým posudkom. Zastávala preto názor, že i týmto postupom sťažovateľ ako vtedajší správca úpadcu porušil povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, keď ku speňaženiu akcií nemal pristúpiť bez toho, aby mal zadokumentovanú ich všeobecnú (alebo trhovú) hodnotu určenú odborne spôsobilou osobou. Podľa generálnej prokuratúry išlo nepochybne o odborné otázky, ktoré mali

(a museli mať) reálny vplyv na proces speňažovania akcií v záujme dosiahnutia čo najvyššieho výťažku ich predajom. Bez posúdenia týchto odborných otázok odborne spôsobilou osobou nebolo možné zo strany sťažovateľa ako vtedajšieho správcu úpadcu relevantne vyhodnotiť primeranosť výšky kúpnych cien akcií (ponúkaných v danom prípade záujemcami výlučne v rámci indikatívneho záujmu).

35. Generálna prokuratúra sa nestotožnila s argumentáciou obhajcu sťažovateľa, že hodnota akcií v čase uzatvorenia zmluvy z 25. októbra 2016 bola objektivizovaná vyjadrením predbežného záujmu zo strany [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], ale bola toho názoru, že doručením oznámení o predbežnom záujme o kúpu akcií zo strany menovaných [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) nebola v žiadnom prípade reálne objektivizovaná hodnota akcií, pretože záujmom menovaných záujemcov o kúpu akcií bolo kúpiť akcie za pre nich najvýhodnejšiu kúpnu cenu, pričom záujmom sťažovateľa ako vtedajšieho správcu úpadcu malo byť predať akcie so zákonne požadovanou odbornou starostlivosťou, za čo najvyššiu predajnú cenu (za čo najvyšší výťažok).

36. K tvrdeniu obhajcu sťažovateľa, že znalecký posudok vypracovaný [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorým bola stanovená všeobecná hodnota akcií k 25. októbru 2016, považuje za irelevantný, generálna prokuratúra uviedla, že znalecký posudok [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], č. 3/2018 z 13. augusta 2018 predstavuje relevantný listinný dôkaz, ktorým bola odborne stanovená všeobecná hodnota akcií, ktoré boli predmetom zmluvy o kúpe cenných papierov z 25. októbra 2016 (uzatvorenej medzi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], v zastúpení správcom úpadcu – sťažovateľom ako predávajúcim a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ako kupujúcim). Na podklade záverov tohto znaleckého posudku bola zákonne a objektívne ustálená výška škody, ktorá mala byť spôsobená konaním sťažovateľa, zodpovedajúca hodnote škody veľkého rozsahu (najmenej vo výške 5 373 675 €). Generálna prokuratúra dodala, že znaleckým posudkom č. 3/2018 z 13. augusta 2018 bola stanovená všeobecná hodnota akcií, o ktorej stanovenie v súvislosti s predmetnými akciami mal záujem i samotný sťažovateľ v čase, keď 25. júla 2016 objednal

vypracovanie znaleckého posudku u [REDACTED], a keď z neverifikovaných dôvodov nevyčkal na jeho vypracovanie a predloženie v čase procesu speňažovania akcií, resp. v čase samotného uzatvárania kúpnej zmluvy, čo sa týka predmetných akcií.

37. K tvrdeniam obhajcu sťažovateľa, že tento postupoval pri speňažení akcií v súlade s usmernením konkurzného súdu, ktoré mu bolo doručené mailom 25. októbra 2016 o 14.23 h a z ktorého okrem iného vyplýva, že pokiaľ ide o zvolený postup, tento sa konkurznému súdu nejaví ako nelogický ani nedôvodný, generálna prokuratúra uviedla, že zadokumentované dôkazy ku dňu vydania uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia sťažovateľovi (najmä svedecké výpovede, všetky zápisnice o vykonaných konfrontáciách medzi svedkami) nasvedčujú, v miere vyššieho stupňa pravdepodobnosti, že zmluva o kúpe cenných papierov z 25. októbra 2016 bola uzatvorená a zmluvnými stranami podpísaná v časovom období pred doručením usmernenia konkurznej sudkyne Okresného súdu Banská Bystrica sťažovateľovi. K usmerneniu konkurznej sudkyne z 25. októbra 2016 generálna prokuratúra dodala, že toto bolo vypracované (ako vyplýva z jej svedeckej výpovede) výlučne na základe informácií, ktoré jej poskytol vtedajší správca úpadcu – sťažovateľ, teda bez reálnej možnosti ich objektivizovania a poznania všetkých podstatných skutočností (vrátane už konkretizovaných zákonných pochybení a nedostatkov zo strany sťažovateľa) súvisiacich s procesom speňažovania akcií.

38. Generálna prokuratúra zároveň podotkla, že usmernením konkurznej sudkyne z 25. októbra 2016 nedošlo v žiadnom prípade k udeleniu predchádzajúceho súhlasu súdu na speňaženie akcií (tak, ako to tvrdil obhajca sťažovateľa), pretože i v zmysle obsahu svedeckej výpovede [REDACTED] súhlas by musel byť vydaný vo forme uznesenia.

39. Na námietku obhajcu sťažovateľa, že usmerneniu konkurznej sudkyne z 25. októbra 2016 mal predchádzať telefonický rozhovor sťažovateľa s konkurznou sudkyňou [REDACTED], počas ktorého malo byť sťažovateľovi poskytnuté súhlasné stanovisko súdu s predajom akcií, generálna prokuratúra reagovala tak, že išlo o novo uvádzanú okolnosť, ktorá nevyplýva ani z prvého výsluchu sťažovateľa,

v procesnom postavení svedka a ani zo svedeckej výpovede [REDACTED]. Z výsluchu sťažovateľa (v procesnom postavení svedka) vyplývalo iba to, že mal sudkyňa telefonicky oznámiť, že ju požiada písomne o dohľad a stanovisko k jeho postupu. Z výsluchu však nevyplýva, že počas telefonického rozhovoru mu malo byť oznámené súhlasné stanovisko súdu. Túto obhajcom sťažovateľa novo uvádzanú okolnosť generálna prokuratúra vyhodnotila ako takú, ktorá bude objektivizovaná v ďalšom priebehu prípravného konania v predmetnej trestnej veci.

40. Generálna prokuratúra konštatovala, že zadokumentované dôkazy ku dňu vznesenia obvinenia sťažovateľa nasvedčovali, v miere vyššieho stupňa pravdepodobnosti, že sťažovateľ mal vedomosť o súčasne (v ten istý deň a na tom istom mieste) uzatvorenej zmluve o kúpe cenných papierov z 25. októbra 2016 (medzi [REDACTED] [REDACTED], ako predávajúcim a [REDACTED] [REDACTED], ako kupujúcim). Táto zmluva o kúpe cenných papierov nebola podľa generálnej prokuratúry síce podstatnou z hľadiska samotného konania sťažovateľa, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, avšak predmetná zmluva jednoznačne a nepochybne preukazuje, že v danom mieste a čase a za daných okolností bolo reálne možné predat' predmetné (totožné) akcie za sumu 2 500 000 €, teda za sumu o 1 100 000 € vyššiu v porovnaní s peňažnou sumou, ktorú získal sťažovateľ ako vtedajší správca úpadcu, údajne konajúci s odbornou starostlivosťou v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii, na základe ním uzatvorenej zmluvy o kúpe cenných papierov z 25. októbra 2016 (s [REDACTED] ako kupujúcim).

41. Za riskantný generálna prokuratúra považovala postup sťažovateľa, pri ktorom rubopisoval hromadnú akciu a odovzdal ju kupujúcemu už 25. októbra 2016, ale k pripísaniu kúpnej ceny na príslušný účet došlo až 26. októbra 2016, pritom ustanovenie bodu 3.1 zmluvy o kúpe cenných papierov sťažovateľovi umožňovalo urobiť tak až v deň nasledujúci po dni pripísania kúpnej ceny na účet. Podľa generálnej prokuratúry bolo zároveň kupujúcim porušené ustanovenie bodu 2.2. zmluvy o kúpe cenných papierov, v ktorom sa zaviazal zaplatiť kúpnu cenu v deň uzatvorenia tejto zmluvy na konkurzný účet, keď za zaplatenú sa kúpna cena považovala pripísaním peňažných prostriedkov na tento účet. Generálna prokuratúra uvedené vyhodnotila tak, že napriek porušeniu tohto

zmluvného ustanovenia zo strany kupujúceho (keďže k pripísaniu peňažných prostriedkov zodpovedajúcich kúpnej cene na konkurzný účet došlo až 26. októbra 2016) a tej skutočnosti, že kupujúci v deň uzatvárania zmluvy o kúpe cenných papierov reálne nedisponoval peňažnými prostriedkami zodpovedajúcimi kúpnej cene (potvrdenie o prevode peňazí na úhradu kúpnej ceny z peňažných prostriedkov poskytnutých v poradí druhým kupujúcim [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] je v uvedenom smere právne irelevantné), sťažovateľ (ako predávajúci) rubopisoval hromadnú akciu a odovzdal ju kupujúcemu už 25. októbra 2016.

42. S tvrdením obhajcu sťažovateľa, že v dôsledku speňaženia akcií nebola spôsobená úpadcovi žiadna škoda, že predaj bol v prospech úpadcu, a že ak by nedošlo k speňaženiu akcií, konkurznej postate by bola spôsobená škoda 1 400 000 €, keďže takáto hodnota za predaj akcií by nikdy už nebola dosiahnutá, sa generálna prokuratúra nestotožnila, pretože podľa jej presvedčenia bola úpadcovi spôsobená škoda vo výške zodpovedajúcej hodnote škody veľkého rozsahu, o čom mali svedčiť vykonané dôkazy (okrem iného zmluva o kúpe cenných papierov z 25. októbra 2016, uzatvorená medzi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ako predávajúcim a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ako kupujúcim a znalecký posudok [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], č. 3/2018 z 13. augusta 2018).

43. Napokon sa generálna prokuratúra nestotožnila ani s názorom obhajcu sťažovateľa, čo sa týka nenaplnenia „*kauzálneho nexusu*“ a subjektívnej stránky trestného činu, pre ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie. So zreteľom na generálnou prokuratúrou uvedenú vecnú a právnu argumentáciu táto bola toho názoru, že zadokumentovanými dôkazmi ku dňu vydania uznesenia vyšetrovateľa z 11. marca 2020 bol, v miere vyššieho stupňa pravdepodobnosti, preukázaný príčinný vzťah medzi konaním sťažovateľa a ním spôsobeným následkom, ako aj súčasne preukázané naplnenie subjektívnej stránky (úmyslu) skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona, a to minimálne vo forme nepriameho úmyslu podľa § 15 písm. b) Trestného zákona.

44. Z trestnoprávneho hľadiska, resp. z hľadiska vecnej a právnej stránky danej trestnej veci, za nerelevantnú generálna prokuratúra považovala obhajcom sťažovateľa uvádzanú normatívnu úpravu zakladajúcu právo správcu na odmenu zo speňaženia majetku podliehajúcemu konkurzu. Skutočnosti a okolnosti uvádzané obhajcom sťažovateľa považovala za potrebné posúdiť ako jeho obranu v predmetnej trestnej veci, s ktorou sa budú orgány činné v trestnom konaní zaoberať a túto obranu budú vecne a právne vyhodnocovať, v kontexte so všetkými produkovanými dôkazmi, v ďalšom priebehu prípravného konania v danej trestnej veci.

45. Generálna prokuratúra dodala, že v priebehu prípravného konania v predmetnej trestnej veci budú vykonané všetky potrebné procesné (vyšetrovacie) úkony, a to tak v záujme preverenia obrany sťažovateľa, ako aj v záujme dôsledného objasnenia skutkového a právneho stavu veci, a naň nadväzujúceho rozhodnutia o ďalšom procesnom postupe v danej trestnej veci, resp. meritórneho rozhodnutia. Rozhodnutie o spôsobe ukončenia prípravného konania je závislé práve od dôsledného zhromaždenia a vyhodnotenia všetkých získaných dôkazov, pri dodržaní základných zásad trestného konania, osobitne ustanovení § 2 ods. 10 a § 2 ods. 12 Trestného poriadku, a súčasne v priebehu konania od rešpektovania zásady prezumpcie neviny v zmysle § 2 ods. 4 Trestného poriadku.

46. Po oboznámení sa s obsahom ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia generálnej prokuratúry č. k. IV/3 GPt 293/20/1000-6 z 23. júna 2020 ústavný súd konštatuje, že táto sa so všetkými, tak skutkovými ako aj právnymi otázkami podstatnými pre rozhodnutie o dôvodnosti vznesenia obvinenia sťažovateľovi zaoberala a dala na ne dostatočne presvedčivé odpovede.

47. Generálna prokuratúra podľa názoru ústavného súdu jasne a zreteľne uviedla, v čom, t. j. v akom postupe sťažovateľa videla porušenie jeho zákonnej povinnosti ako správcu konkurznej podstaty úpadcu opatrovať a spravovať cudzí majetok, popísala, ako v tejto súvislosti malo dôjsť ku vzniku škody a v akej výške, rovnako z dovedy vykonaných vyšetrovacích úkonov vyvodila existenciu príčinnej súvislosti medzi konaním sťažovateľa a následkom tohto konania, ako aj existenciu zavinenia minimálne vo forme nepriameho

úmyslu sťažovateľa. Uvedené skutkové zistenia a následne právne závery generálna prokuratúra vyvodila z konkrétnych vo veci vykonaných a ňou vyhodnotených vyšetrovacích úkonov, na ktoré v odôvodnení napadnutého rozhodnutia riadne poukázala. Pritom prijaté závery generálnej prokuratúry sú logické, založené na racionálnej úvahe, bez toho, aby si odporovali alebo vytvárali vnútornú nejednotu rozhodnutia. Všetky tieto okolnosti predmetnej veci svedčia o konformite postupu a rozhodnutia generálnej prokuratúry s ústavnoprávnymi princípmi, ako aj so základným právom na inú právnu ochranu zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy.

48. Ústavný súd na základe preskúmania odôvodnenia napadnutého rozhodnutia generálnej prokuratúry neakceptoval tvrdenie sťažovateľa, že by generálna prokuratúra nereagovala na jeho podstatné argumenty, pretože jednoznačne ide o prípad, keď na tieto reagovala, avšak spôsobom, s ktorým sa sťažovateľ nestotožnil, preto má tendenciu v ústavnej sťažnosti dôvody generálnej prokuratúry spochybnit' alebo vyvrátiť. Ústavný súd však nie je tým orgánom verejnej moci, ktorý by mal oprávnenie uvedené vecné argumenty skúmať, hodnotiť a v konečnom dôsledku o nich rozhodnúť, pretože takéto rozhodnutie by bolo rozhodnutím vydaným na základe ničím nepodloženého atrahovania si kompetencií, ktoré ústavnému súdu neprislúchajú. Išlo by o rozhodnutie, ktorým by ústavný súd „prejudikoval“ otázku, rozhodovanie a rozhodnutie o ktorej je výlučne zverené do právomoci orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov rozhodujúcich v trestnoprávných veciach (čl. 142 ods. 1 ústavy).

49. Vychádzajúc z uvedeného, možno konštatovať, že napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry je odôvodnené primerane vtedajšiemu štádiu trestného konania. Rozhodne nemožno názory v ňom obsiahnuté považovať za zjavne neodôvodnené či svojvoľné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi generálnej prokuratúry nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jej právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonných predpisov generálnou prokuratúrou by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchyľili od znenia príslušných zákonných ustanovení, že by sa tým zásadne poprel ich účel a význam.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že postup generálnej prokuratúry a jej uznesenie z 23. júna 2018 sú ústavne udržateľné.

50. V aktuálnej veci je však pre rozhodnutie ústavného súdu podstatnou skutočnosť, že sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd na základe ním namietaných pochybení orgánu činného v trestnom konaní už v počiatočnom štádiu trestného stíhania vyslovil porušenie jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmvania právoplatne skončených vecí. V danej veci preto ani nepovažuje za potrebné obsirnejšie sa zaoberať argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa zákonnosti vznesenia obvinenia a postupov orgánov činných v trestnom konaní, pretože aj v prípade opodstatnenosti jeho tvrdení existujú možnosti nápravy v ďalšom priebehu trestného konania, na čo ústavný súd stabilne poukazuje vo svojej ustálenej judikatúre, podľa ktorej trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho skončenie procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenie znamenajúce porušenie práv a slobôd v zmysle ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré nebolo odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 64/04, III. ÚS 3/02, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 197/08, III. ÚS 184/2018).

51. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanému v rámci uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietat' porušenie jeho základných práv a slobôd, ku ktorým malo podľa jeho názoru dôjsť v dôsledku nesprávnych rozhodnutí národnej kriminálnej agentúry a generálnej prokuratúry v predmetnej trestnej veci. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľa po podaní prípadnej obžaloby, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľa v štádiu

trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05, III. ÚS 109/05 alebo II. ÚS 294/06).

52. Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti považuje sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť pre namietané porušenie jeho základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy za zjavne neopodstatnenú, a preto ju z tohto dôvodu v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

53. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu